

Uutta IAAF:n sääntökirjassa 1.1.2009

(IAAF Handbook 2009)

Käännökset ja kommentit / Kari Wauhkonen

Palautteet ja lisäkysymykset: puh: 09-3481 2062, 0400-613 006
fax: 09-3481 2367
e-mail: kari.wauhkonen@sul.fi

IAAF:n sääntökirjojen julkaisurytmissä sattui poikkeava tilanne vuosina 2008 ja 2009. Normaalisti vuoden 2008 alusta olisi pitänyt astua voimaan sääntökirja ”2008-2009”. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan viime vuonna saimme kirjan *IAAF Competition Rules 2008*. Tänä vuonna tuli sitten versio *2009*. Tämä erikoinen tilanne johtui siitä, että ennakkoon oli ollut tiedossa, että vuoden 2009 alusta doping-sääntöihin oli tulossa huomattava määrä lisää tekstiä. Tämän vuoksi edettiin vain vuosi kerrallaan. Ensi syksynä ilmeisesti palataan taas kaksi vuotta voimassa oleviin kirjoihin.

Toinen erikoinen tilanne syntyi, kun IAAF:n hallitus teki jo keväällä 2008 joitakin sääntömuutoksia, jotka oli tarkoitettu vuoden 2009 kirjaan, mutta otettiin kuitenkin väliaikaiseen käyttöön jo toukokuusta 2008 lähtien. Tiedotuksessakin oli omat ”vaiheensa”, koska kaikki muutokset, joista ilmoitettiin IAAF:n hallituksen kokouksen yhteydessä, eivät sitten kuitenkaan tulleet voimaan(?).

Nyt meillä on painettuna ja myös nettiversiona *IAAF Competition Rules 2009*. Nettiversio löytyy IAAF:n kotisivuilta (www.iaaf.org) kulkemalla reittiä: Competitions - Technical Area - Rules & Regulations. Kirjassa ovat vuonna 2008 tulleet muutokset kaksinkertaisella pystyviivalla merkittyinä. Vuonna 2009 tulleet lukumäärältään vähäiset muutokset, siis suunnilleen tuo hallituksen anti keväällä 2008, on merkitty kolminkertaisilla pystyviivoilla.

Tämä tiedote korvaa nyt omilla nettisivuillamme olleen edellisen, 1.5.2008 voimaan tulleeksi ilmoitetun tiedotteen ja kommentoi niitä muutoksia, jotka hieman korjattuina ja lopullisesti otettiin vuoden 2009 sääntökirjaan.

Huom! Uusi suomenkielinen sääntökirja julkaistaan vuodenvaihteen 2009-2010 tienoilla, käytännössä ilmeisesti tammikuun 2010 puolella. Siinä tulevat olemaan myös kesällä 2009 Berliinin kongressissa tehtävät muutokset, joten kirjamme on ilmestyessään yhtenevä *IAAF Competition Rules 2010-2011:n* kanssa.

Sääntö 9: Vedonlyönnin kieltäminen

Tässä mainittu sääntönumero ei sisälly meidän (jo kolme vuotta vanhaan) suomenkieliseen kirjaamme. Sääntö 9 on itse asiassa aivan uusi ja sen sanoma hyvin vapaasti ja lyhentäen käännettynä on, että ”kukaan yleisurheiluhenkilö ei saa harrastaa sellaista vedonlyöntiä tai muuta vastaavaa uhkapelaamista, joka jollain tavoin liittyy IAAF:n, maanosaliiton tai kansallisen lajiliiton sääntöjen alaisuudessa järjestettyihin yleisurheilukilpailuihin”.

Rangaistus lienee kilpailu- tai toimintakielto.

Kommentti: Sääntöteksti on aika pyöreä ja antaa mahdollisuuden tulkita sitä monella tavalla. Käytännössä IAAF tuskin tulee turvautumaan ko. sääntöön muuta kuin jonkun suuren ja paljon huomiota herättävän jutun yhteydessä. Meillä on SUL:n omat, liittovaltuuston vuonna 2000 hyväksymät käyttäytymissäännöt, joissa puhutaan myös vedonlyönnistä. Niiden sääntöjen noudattaminen riittänee hyvin pitämään IAAF:n lakimiehet poissa Suomesta.

Sääntö 143.7: Urheilijoiden numero- ja/tai nimilaput

Mahdollisuus nimilappujen käyttöön numerolappujen asemesta on nyt laajennettu koskemaan kaiken tasoisia kilpailuja. Aiemmin kansainväliset mestaruuskilpailut, Cup’it ja muut ylitason tapahtumat oli luettu pois ja nimilaput sallittu lähinnä vain yhden päivän gaalatyypisille kilpailuille.

Kommentti: Nimilappujen käyttöä perustellaan lähinnä sillä, että siitä on apua yleisölle ja että se korostaa tähtiurheilijoita. Näin varmaan on, mutta kilpailujen tuomareille ja toimitsijoille nimilaput voivat tuoda enemmän haittoja kuin hyötyjä. Erityisesti kierroslaskijat saattavat kohdata entistä suurempia vaikeuksia silloin, kun kilpailussa on suuri määrä osanottajia radalla yhtä aikaa. Toisaalta nimilappujen tekemisen vaiva ja korkeammat valmistuskustannukset pitänevät ne tehokkaasti poissa kansalliselta kilpailutasolta.

Sääntö 144.1: Yritys määritellä ”kilpailualue”

Sääntö itsessään puhuu urheilijoiden avustamisesta huutelemalla heille väliaikoja kilpailualueen sisältä. Tähän on yritetty nyt (heikokolla menestyksellä) hahmottaa sitä, mikä tuo ”kilpailualue” oikeastaan tarkkaan ottaen on. Sääntö sanoo, että se on alue, jolla kilpailuja käydään ja jonne pääsy on virallisesti rajattu kilpailijoille ja kilpailun toimihenkilöille. Edelleen sanotaan, että alueella on useimmiten jonkinlainen fyysinen raja, kuten katsomon reuna, mainosaitarivi, tms.

Kommentti: On selvää, että näin muotoiltu sääntö jättää helposti varaa tulkinnoille, mutta aika hankalaa on varmaan tehdä kaikki tilanteet kattavaa sääntöä. Käsite ”kilpailualue” esiintyy paikallisempaan versiona muuallakin säännöissä, esim. kun puhutaan milloin ja millä ehdoilla ”kilpailija saa poistua kilpailupaikalta” (sääntö 180.18). Tällöin arvioidaan myös sitä, onko urheilija kilpailun toimihenkilöiden näköpiirissä ja helposti tunnistettavissa.

Sääntö 144.2(c): Urheilijoiden (itse)avustaminen - teippaukset ym.

Urheilijoiden suojaustoimenpiteistä on aikaisemmin puhuttu säännössä 187.4., joka koskee heittäjiä. Uusimmassa kirjassa rakennetta on muutettu ja osa noista säännöistä siirretty urheilijoiden avustamista koskevan säännön 144 alle. Jako on jälkeempään ajateltuna ollut looginen, mutta aiemman kokonaisuuden hajautus kahteen eri paikkaan ehti jo vuoden 2008 aikana aiheuttaa jonkin verran väärinkäsityksiä.

Kaiken kaikkiaan näitä henkilökohtaisia suojautumissääntöjä on ”avattu” eli tehty ainakin näennäisesti sallivammiksi. Malliesimerkki tästä on muiden heittäjien kuin moukarinheittäjien oikeus teipata yksittäisiä sormia. Kun nyt käy läpi sääntö 144.2(c) ja 187.4, käy ilmi, että sitä ei enää kielletä! Tosin kyllä aikaisempi kieltokin oli ilmaistu epäsuorasti, joten sen muuttumista oli vaikea heti hahmottaa.

Nyt sääntö 144.2(c) sanoo, että minkä tahansa suojausmenetelmän käyttäminen (side, teippi, vyö, tuki, ”polvenlämmitin”, jne.) on sallittua lääketieteellisistä syistä. (Katso myöhemmin kuvaus säännöstä 187.4.) Lajin johtajalla ja/tai kilpailun lääkäriellä (isoissa kilpailuissa lääketieteellisellä delegaatilla) on kuitenkin oikeus tarkastaa jokainen tapaus, joka heidän mielestään on syytä tarkastaa.

Kommentti: Siis sallittua, mutta lääketieteellisistä syistä (for medical purposes), ja asian tarkistaminen harkinnan mukaan! Loppujen lopuksi tuo säännön ”avaaminen” on ainakin osin näennäistä, koska jos nuo lääketieteelliset syyt tarkastajan mielestä puuttuvat, suojaus ei olekaan enää sallittua! Tosin on todettava, että tämä säännöstö on ollut keskusteluissa nyt jo useampia vuosia peräkkäin eikä siihen löydy mitään täydellistä menetelmää asian ilmaisemiseksi kaikenkattavasti paperilla!

Sääntö 146.6: Protestointi kävelyn ylituomarin päätöksistä

Perinteisesti kävelytuomarien antamista hylkäysesityksistä (joista kolme kappaletta johtaa hylkäämiseen) protestoiminen on ollut turhaa - eivätkä tuomarineuvostot ole yleensä edes ottaneet niitä käsittelyyn. Kun sitten ylituomari sai joitakin vuosia sitten erityisvaltuudet suorittaa hylkäämisiä omalla päätöksellään kilpailun loppuvaiheessa maalin läheisyydessä, tilanne hieman muuttui, koska nämä vaiheet on ainakin isoissa kilpailuissa lähes aina erittäin hyvin videoituja (kuten miesten 20 km Osakassa!).

Nyt otsikossa mainittuun sääntökohtaan on tullut sellainen lisäys, että ”jos tuomarineuvosto kaikkien todisteidenkin jälkeen jää vielä kahden vaiheille, lajinjohtajan (Refereen) **tai kävelyn ylituomarin päätös jää voimaan**”.

Kommentti: Tämä voidaan ilmeisesti tulkita epäsuoraksi viittaukseksi siihen, että kävelyn ylituomarin omasta hylkäysratkaisusta **voi protestoida!** Tätä ei ainakaan toistaiseksi pidä lähteä laajentamaan niin, että muiden kävelytuomarien antamista punaisista korteista voisi protestoida, koska matkan varrelta hyvin todennäköisesti ei ole saatavana sillä tavoin kattavaa videomateriaalia kuin mitä loppusuoralta yleensä löytyy.

Sääntö 187.4: Heittäjien henkilökohtaiset suojaustoimenpiteet

Vanhasta säännöstä on poistettu alakohdat (d), (e), (f) ja (g), jotka kertoivat millaisia suojuksia, vöitä, teippauksia tms. heittäjät saavat käyttää. Epäselvin näistä oli kohta (g), jossa viitattiin ”muihin” suojausvälineisiin, jotka olivat sallittuja, jos niillä oli IAAF:n antama lupa. Käytännössä kävi hyvin nopeasti ilmi, että IAAF:llä ei itsellään ollut valmiuksia käsitellä ja myöntää kirjallisia lupia joko toistaiseksi tai määräajaksi, ja näin ollen kilpailujen lääkäriä tai lääketieteellisellä delegaatilla olisi ollut velvollisuus tarkastaa kaikki ”polvenlämmittimet” tai vastaavat kaikissa kilpailuissa, jolloin päätökset saman urheilijan kohdalla olisivat todennäköisesti vaihdelleet kilpailusta toiseen!

Nyt kohdat d-g on siis poistettu ja koko asia siirretty sääntöön 144 (Urheilijoiden avustaminen). Siellä kohdassa 144.2(c) todetaan, että sallittuja, eli **ei-avustamista**, ovat kaikki lääketieteellisiin syihin perustuvat suojaustoimenpiteet. Lajinjohtajalla (Refereellä) tai lääketieteellisellä delegaatilla on kuitenkin oikeus tarkistaa niiden asiallisuus, jos he näkevät erityistä syytä siihen.

Kommentti: Tämä siis tarkoittaa, että **lähtökohtaisesti kaikki tavanomaiset suojaustoimenpiteet ja -välineet ovat sallittuja**. Niitä pitäisi ottaa tarkistettaviksi vain siinä tapauksessa, kun urheilijalla nähdään jotain epäilyttäviä, poikkeuksellisia tai mahdollisesti aivan uusia ”viritelmiä”. Mihin käytäntö sitten ajan mittaan asettuu, jää tietysti nähtäväksi...!